

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs te Gent

Hoofdstructuur bubao

	Instellingsnummer	26922
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs
directeur		Eva Heirbrant
adres		Bevelandstraat 22 - 9000 GENT
telefoon		09-233.36.58
fax		09-234.00.15
e-mail		sassepoort@gent.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	975789 - Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding te GENT
adres		Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
	Scholengemeenschap	121798 - Nexus Gandae te GENT
adres		Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
	CLB	114231 - Interstedelijk CLB Gent te GENT
adres		Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/04/2011, 28/04/2011, 29/04/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29/04/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/06/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Martine Bekaert
	Teamleden	Walter Andries
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling.....	7
4.2 Nederlands	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer.....	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	10
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	15
8. ADVIES.....	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool voor buitengewoon onderwijs type 3 voor kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen bouwt een schoolwerking uit die in sterke mate is afgestemd op de mogelijkheden en de moeilijkheden van de leerlingen. De context en de beginsituatie van de leerlingen, de motivatie voor het schoolse leren en vooral de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn het vertrekpunt van de onderwijsorganisatie, het aanbod en de leerbegeleiding.

Het gedeelde leiderschap en een doorleefde onderwijsvisie die o.a. gebaseerd is op de ideeën van Freinet, kenmerken de schoolwerking. Het **algemeen beleid** stuurt en ondersteunt de personeelsleden in het nastreven van de schoolvisie, in de begeleiding van de leerlingen en in de realisatie van gezamenlijke beslissingen. Personeelsvergaderingen, leerlingbesprekingen en leerlingenraden leiden tot een positief leef- en leerklimaat in de klas en op school. Zowel leerlingen als personeel getuigen van grote inspraak en van een overwegend positief welbevinden. Via permanente observatie, evaluatie en reflectie op verschillende aspecten van de schoolwerking en de leerlingbegeleiding, bouwt de kleinschalige school haar zorg om kwaliteit uit. De school kan echter meer aandacht besteden aan haar systematische kwaliteitszorg. Er zijn weinig aanzetten om leerlingevaluatie te benutten op schoolniveau. De effecten van haar onderwijs nagaan voor de verschillende leergebieden en aansluitend passende acties realiseren, is nog niet ingeburgerd.

Het erkenningsonderzoek wijst voor de **sociaal-emotionele ontwikkeling** uit dat de school goede resultaten boekt bij de leerlingen. Diverse interne en externe inspanningen kunnen niet verhinderen dat er nog problematische afwezigheden zijn. Vanuit een duidelijke en schoolspecifieke visie voltrekt zich een degelijk proces van handelingsplanning waarbij de mogelijkheden, de noden en de ontwikkelingsevolutie van de leerling centraal staan. De school moet nog een weg afleggen om op een transparante wijze relevante ontwikkelingsdoelen – die door de overheid zijn vastgelegd – in overleg te selecteren en na te streven. Diverse teksten en verslagen wijzen uit dat ontwikkelingsdoelen en schooleigen doelen, verspreid aanwezig zijn. Die zijn in sterke mate richtinggevend voor het onderwijsaanbod.

Voor het leergebied **Nederlands** is het weinig duidelijk welke leerdoelen de school precies realiseert. Toch zijn er diverse sterke punten die de onderwijsactiviteiten kenmerken. De leerlingen krijgen veel kansen om op een (inter)actieve wijze - zelfstandig en in groep - Nederlands te leren dat dicht aansluit bij hun leef- en beleavingswereld. De school komt tot een relevante beginsituatiebepaling voor de meeste onderdelen van Nederlands. De doelenselectie is meestal te algemeen en geeft onvoldoende aan welke concretere operationele doelen de school op niveau van de groepen, subgroepen of individuele leerlingen wil nastreven. Transparantie ontbreekt in de graduele opbouw van het onderwijsaanbod over de jaren heen. Dat remt een doelgerichte leerlingbegeleiding en kwaliteitsvolle evaluatie van de leervorderingen af. Daardoor komt de school onvoldoende tegemoet aan haar inspanningsverplichting.

Het **kwaliteitsonderzoek** van de evaluatie- en rapporteringspraktijk wijst uit dat de school in ontwikkeling is. Op nog meer gelijkgerichte wijze evalueren en rapporteren is een actueel werkpunt. De school neemt daartoe ondersteunende initiatieven vooral voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en deels ook voor Nederlands. Voor de andere leergebieden is dat momenteel minder het geval. De evaluatie- en rapporteringspraktijk hebben vooral tot doel om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen en handelingsgerichte afspraken te maken voor een volgende periode. Bepaalde knelpunten in de doelenfase en in de verticale opbouw van de leerinhouden remmen gedeeltelijk een degelijke evaluatie af. De veelvuldige overlegmomenten, de leerlingbesprekingen, de reflecties met en door leerlingen, en de contacten met ouders en andere betrokkenen tonen aan dat evalueren en daarover communiceren een permanent gebeuren is. De evaluatie en de rapportering leiden vooral tot (bijgestuurde) initiatieven die effect hebben op de betrokkenheid en het welbevinden van de leerlingen.

Ze leiden soms te weinig tot uitspraken over de bereikte doelen rond kennis, vaardigheden en attitudes voor elk van de leergebieden. Op leerlingenniveau bemoeilijkt dat de bepaling van de vernieuwde beginsituatie en aansluitend een relevante en haalbare doelenselectie. Op schoolniveau beperkt dat de mogelijkheid om onderbouwde uitspraken te doen over de bereikte effecten en de doeltreffendheid van haar inspanningen voor de verschillende leergebieden.

Tot de belangrijkste **werkpunten** van de school behoort een transparante doelenselectie die gebaseerd is op decretale ontwikkelingsdoelen (of leerplandoelen) en die aansluit bij de mogelijkheden van de leerlingen. De verticale opbouw in het onderwijsaanbod versterken en een brede evaluatiepraktijk realiseren, vormen aanvullende uitdagingen.

Op basis van de vaststellingen besluit de doorlichting dat de school voldoet aan haar inspanningsverplichting voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor Nederlands komt de school haar inspanningsverplichting onvoldoende na. Toch besluit de doorlichting met een **gunstig advies**. Dit is gebaseerd op de positieve vaststellingen rond het actieve en functionele taalleren, op de betrokkenheid en de inspraak van de leerlingen ondanks hun context en op de kwaliteit van bepaalde processen. Ook de gedrevenheid van het schoolteam, het algemeen beleid en de overleg- en professionaliseringscultuur houden goede garanties in dat bepaalde aanzetten kunnen uitgroeien tot kwaliteitsvolle en functionele bijsturing van de doelenfase en de verticale opbouw van de leerinhouden.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

sociaal-emotionele ontwikkeling -
sociale vaardigheden

Nederlands -
communicatie en taal -
communicatie en taal: Nederlands en Vlaamse gebarentaal

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- School voor buitengewoon basisonderwijs type 3.
- Recente directiewissel.
- Gunstige ontwikkeling naar een meer stabiel personeelsbestand.
- Instroom vanuit het gewoon en buitengewoon basisonderwijs (vooral vanuit types 1, 3 en 8).

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Voldoet

Vaststellingen

- De school integreert een specifieke therapeutische en een pedagogisch-didactische **visie**, die o.a. is geïnspireerd door de ideeën van Freinet, om de leerlingen te begeleiden. Die visie stuurt verschillende onderwijsprocessen en leidt tot een toenemend welbevinden van de leerlingen met ernstige gedrags- en/of emotionele problemen.
- **Outputgegevens** tonen aan dat de school bijna elk jaar een aantal getuigschriften basisonderwijs uitreikt. De leervorderingen, met inbegrip van de sociaal-emotionele ontwikkeling, vormen daarvoor de basis. De leerlingen starten meestal succesvol het gewoon secundair onderwijs met gon-begeleiding of het buitengewoon secundair onderwijs.
- De school levert, rekening houdend met de context van de leerlingen, diverse inspanningen om drempelverlagend te werken voor leerlingen en ouders. Die inspanningen dragen bij tot de beperking van het aantal problematische afwezigheden.
- Externe en interne onderzoeks- en observatiegegevens leiden tot een brede beeldvorming van de **beginsituatie** van de leerlingen. De sociaal-emotionele ontwikkeling komt tijdens de leerlingbesprekingen uitgebreid aan bod. Die besprekingen besluiten met prioritaire zorgvragen of werkpunten.
- Naargelang de noden van een leerling zijn er meer of minder leerlingbesprekingen. Die leiden tot verfijning van de zorgvragen, tot eventuele bijsturing van de onderwijsbegeleiding of tot extra ondersteunende interne en externe initiatieven.
- Decretale **ontwikkelingsdoelen** voor de sociaal-emotionele ontwikkeling fungeren niet expliciet als bron om in overleg een transparante doelenselectie op school-, klas- of leerlingniveau af te bakenen. Vanuit een therapeutische visie is er een grote terughoudendheid om voor dit leergebied een afgebakend doelenkader te hanteren en daaruit te selecteren.
- De school hanteert drie overkoepelende basisregels die bij de concretisering een verband tonen met de kerngedachten uit decretale ontwikkelingsdoelen voor het gewoon en het buitengewoon basisonderwijs. Ze clusteren aspecten uit o.a. dynamisch-affectieve ontwikkeling, sociale en communicatieve competenties, samenwerking en probleemoplossende vaardigheden.
- Diverse schooldocumenten zoals visieteksten, groepshandelingsplannen en individuele zorgplannen wijzen op een breed spectrum doelen dat de school op een geïntegreerde wijze wil nastreven. Vooral lange-termijndoelen en geregeld ook doelen op korte termijn zijn in overleg en op maat van de leerlingen vastgelegd en verweven in de zorgplannen. Deze doelen op een overzichtelijke wijze weergeven, behoort niet tot de schoolwerking.
- Bij de **voorbereiding** vormen zorgvragen van de leerlingen, de schoolvisie, de algemene en soms specifiekere doelen de basis voor de verdere planning van het onderwijsaanbod, de onderwijsorganisatie en de begeleiding van de leerlingen. Goede organisatorische afspraken sturen de school- en klaswerking en de individuele therapieën. Ze zijn voldoende flexibel om probleemsituaties op te vangen of om aan te sluiten bij de specifieke noden van de (nieuwe) leerlingen.

- Bij de **uitvoering** van de activiteiten bevorderen gevarieerde werkvormen het coöperatief en het zelfstandig werken. Ze stimuleren o.a. de dynamisch-affectieve ontwikkeling, de sociale en de communicatieve competenties, de samenwerking en de probleemoplossende vaardigheden.
- De leerlingen krijgen diverse kansen om volgens eigen mogelijkheden op sociaal-emotioneel vlak te ontwikkelen. Ze zijn na verloop van tijd in toenemende mate opnieuw gemotiveerd om andere onderwijsdoelen te kunnen bereiken. Ze ontwikkelen binnen een emotioneel en materieel veilige en positieve leef- en leeromgeving. Daarbij benutten ze de schoolinfrastructuur zo goed als mogelijk.
- Vrije keuzeactiviteiten binnen en buiten de school werken preventief en beperken o.a. de ernst en de frequentie van conflicten. Ze verrijken ook de leef- en beleavingswereld van de leerlingen. De organisatie van ateliers, werken op een boerderij, de leerlingeninspraak op klas- en schoolniveau, de sportinitiatieven en de activiteiten tijdens pauzes bevorderen o.a. het welbevinden en de weerbaarheid van de leerlingen. Ze hebben een gunstige invloed op de ontwikkeling en op het leren binnen en buiten de klas.
- De leerlingen maken samen met de verantwoordelijken duidelijke school- en klasafspraken. Ze nemen of krijgen ook bepaalde verantwoordelijkheden om het klas- en het schoolleven mee in goede banen te leiden.
- De leerlingen reflecteren over en **evalueren** de naleving van de afspraken, het dagverloop en de voorbije week. Tijdens de wekelijkse leerlingenraad op klas- en schoolniveau zoeken ze ook oplossingen voor nieuwe problemen en maken afspraken voor de volgende periode. De zorg voor de groep krijgt hierbij een belangrijke plaats.
- Evaluatie- en observatiegegevens, reflecties met en door leerlingen en leerlingbesprekingen tonen aan dat de school de leerlingen continu volgt in hun ontwikkeling. Ze leiden tot bevestiging of tot bijsturing in de begeleiding van de leerlingen en in de klas- en schoolwerking.
- De zorgplannen vormen de basis om ouders of andere betrokkenen te informeren over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Het team optimaliseert momenteel de zorgplannen. Het levert ernstige inspanningen om op een respectvolle wijze een correct en leesbaar rapport te schrijven dat de evolutie van de leerling weergeeft.
- De doorlichting besluit dat de school voldoet aan haar **inspanningsverplichting**. Dit niettegenstaande de school niet beschikt over een transparant doelenkader of geen decretale ontwikkelingsdoelen selecteert. Het besluit is gebaseerd op de diverse bovenstaande positieve vaststellingen binnen het proces van handelingsplanning en op basis van de leerresultaten rond de sociaal-emotionele ontwikkeling.

4.2 Nederlands

Voldoet niet

Vaststellingen

- De schoolspecifieke **visie**, geïnspireerd door de ideeën van Freinet, uit zich in verschillende elementen die de taalontwikkeling bevorderen. Het professionaliseringsproces ondersteunt de integratie en de realisatie van die visie.
- **Outputgegevens** op leerlingniveau wendt de school nauwelijks aan om op schoolniveau uitspraken te doen over de bereikte effecten van haar onderwijs.
- Leerlingresultaten voor Nederlands op genormeerde tests en op eigen en/of op netgebonden eindtoetsen vormen een basis om leerlingen te adviseren voor het vervolgonderwijs. Evaluatiegegevens voor andere leergebieden en ontwikkelingsaspecten krijgen bij de besluitvorming rond vervolgonderwijs ruim aandacht.

- De school brengt de **beginsituatie** voor de verschillende domeinen van Nederlands in kaart. De onderzoeksgegevens leiden tot specifieke zorgvragen voor een aantal leerlingen. Voor andere leerlingen leiden ze enkel tot een algemene bepaling van het beginniveau en het verwachte niveau op het einde van het schooljaar.
- De samenwerking tussen de school en het CLB verloopt vooral via een schoolverantwoordelijke. Op die manier is er een minimale inbreng van het CLB in de handelingsplannen.
- Hoewel de school stelt de netgebonden leerplannen te volgen, zijn er weinig sporen dat die ook als referentiekader van **doelenselectie** fungeren. Behalve enkele en overwegend algemene doelen op leerlingniveau, expliciteert de school onvoldoende haar doelen. Een evenwichtige en verticaal samenhangende doelenselectie die aansluit bij de beginsituatiebepaling, ontbreekt voor te veel leerlingen.
- De recente invoering van een digitaal plannings- en volgsysteem staat momenteel technisch onvoldoende op punt, om dat als referentiekader functioneel te gebruiken bij de doelenselectie. De school verwacht om vanaf volgend jaar dit instrument te hanteren om haar doelenselectie en onderwijsaanbod te bewaken. Leraren hopen daarmee ook de evolutie van de leerlingen concreter en functioneler te kunnen opvolgen.
- De **voorbereiding** van de dag- en/of weekplanning is niet overal conform de afspraken in het schoolwerkplan. Operationele doelen vooropstellen - om doelgericht te observeren en te evalueren tijdens en na de activiteiten – gebeurt niet voor alle leerlingen.
- Recent beschikbare leerlijnen voor lezen, spelling en taalbeschouwing vormen nog niet overal het referentiekader om het aanbod te sturen en de vorderingen van de leerlingen te bewaken. Toch bieden ze al enkele leraren houvast om op een degelijke wijze de activiteiten doelgericht voor te bereiden. Die leraren houden op een haalbare wijze een overzicht op wat aangeboden en bereikt is voor elke leerling van de groep.
- Leerlingbesprekingen en goede organisatorische afspraken bevorderen de pedagogisch-didactische begeleiding. Ze zorgen voor afstemming van de leerinhouden tussen de klaswerking en de individuele ondersteuning of therapie, zoals voor (voorbereidend) lezen of voor handschriftontwikkeling.
- Bij de **uitvoering** van de activiteiten is er een duidelijke samenhang tussen spreken, luisteren, lezen, schrijven, strategieën en taalbeschouwing. Ook de samenhang met andere leergebieden, de leef- en beleavingswereld van de leerlingen en hun interesses, richten het onderwijsaanbod.
- De verticale opbouw van het onderwijsaanbod is voor verschillende onderdelen onvoldoende gegarandeerd. Functionele middelen ontbreken of zijn nog niet geïmplementeerd om hiaten en overlapping op te sporen in het aanbod voor de verschillende leerdomeinen.
- Diverse freinettechnieken, syntheseplaten, naslagwerken, leesboeken, kranten, computers, correspondentie met andere scholen en bibliotheekbezoeken stimuleren en ondersteunen het actieve leren. Vanuit klemtonen op functioneel leren komt de school deels tegemoet aan de noden van anderstalige leerlingen. Waar nodig kenmerkt differentiatie en individualisatie het verloop van de activiteiten.
- De leerlingen krijgen overwegend leerinhouden aangeboden die afgestemd zijn op hun mogelijkheden. In welke mate bepaalde pedagogisch-didactische principes (zoals natuurlijk lezen) voldoende effect hebben om bepaalde leerlingen te begeleiden, worden weinig afgewogen.
- Observatie, zelfreflectie door leerlingen, klaseigen en genormeerde toetsen en leerlingbesprekingen kenmerken de **evaluatiepraktijk**. De bereikte resultaten richten vooral globaal het aanbod in de volgende periode. De school neemt netgebonden eindtoetsen af met het oog op het uitreiken van getuigschriften basisonderwijs.

- De diversiteit in doelenselectie, in leerinhouden en in evaluatiepraktijk is te weinig gericht op een concrete en transparante opvolging van de bereikte leerresultaten en op de evolutie van de leerlingen. Dat beperkt de concrete bepaling van de nieuwe beginsituatie en de concrete doelenselectie op maat van de leerlingen.
- De halfjaarlijkse rapportering geeft een overzicht van het onderwijsaanbod, de toetsresultaten en aspecten van procesevaluatie. Welke doelen de leerlingen wel of nog niet hebben bereikt, komt meestal minder tot uiting.
- Decretale referentiekaders fungeren onvoldoende om in overleg en op maat van de leerlingen ontwikkelingsdoelen te selecteren, ze na te streven en zo veel als mogelijk te bereiken met de leerlingen. Een concreet, gradueel en evenwichtig opgebouwd onderwijsaanbod, dat richtinggevend is voor de leerbegeleiding voor Nederlands, ontbreekt voor te veel aspecten. Daardoor komt de school onvoldoende tegemoet aan haar **inspanningsverplichting**.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 *Evaluatiepraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Een aantal sporen in de schoolwerking wijzen erop dat de **doelgerichtheid** van de evaluatiepraktijk langzaam toeneemt. Afstemming van de evaluatie en de rapportering op de visie rond de sociaal-emotionele ontwikkeling illustreert dat.
- Een transparante en operationele doelenselectie ontbreekt geregeld wat een doelgerichte en kwaliteitsvolle leerlingevaluatie bemoeilijkt. Dat leidt tot een diversiteit van relevante en soms minder relevante vormen van evaluatie en zelfreflectie door personeelsleden en leerlingen.

- Op een evenwichtige wijze kennis, vaardigheden en attitudes voor de verschillende leergebieden evalueren, varieert sterk naargelang het leergebied, de leerdomeinen of de personeelsleden. Zich als school verantwoorden welke doelen ze wel of niet bereikt voor de verschillende leergebieden en domeinen, ligt momenteel moeilijk.
- Permanente observatie, evaluatie, reflectie met en door leerlingen en leerlingbesprekingen **ondersteunen** de evaluatiepraktijk voor verschillende ontwikkelingsaspecten en de meeste leergebieden. De nagestreefde doelen voor leren en ICT worden echter zelden geëvalueerd.
- De leerlingen evalueren en reflecteren over de voorbije week en de afspraken. Ze bespreken diverse onderwerpen bij het dagelijkse afsluitmoment en tijdens de wekelijkse leerlingenraad op klas- en schoolniveau. Ze zijn gemotiveerd om aansluitend oplossingen te zoeken voor problemen op individueel en groepsniveau. Zowel leraren als leerlingen nemen initiatieven en maken afspraken voor de volgende periode.
- Verzamelde observatie- en evaluatiegegevens op leerlingniveau vormen nog niet de basis om na te gaan in welke mate het onderwijs en de evaluatiepraktijk op schoolniveau **doeltreffend** en kwaliteitsvol gebeuren. De evaluatie van verschillende leergebieden is in een aantal groepen beperkt afgestemd op de geselecteerde doelen. Dat bemoeilijkt het effectief nagaan van de vorderingen van de leerlingen en het komen tot onderbouwde uitspraken over de doeltreffendheid van de onderwijsprocessen.
- De diverse evaluatiegegevens van de titularissen en de andere personeelsleden vormen het vertrekpunt voor de evaluatie tijdens leerlingbesprekingen. De besprekingen volgen afspraken en doelen op, en signaleren nieuwe mogelijkheden of moeilijkheden. De vernieuwde beeldvorming van de leerlingen is de aanzet voor de verdere begeleiding of voor bijgestuurde initiatieven.
- Verzamelde leerlingresultaten stellen de klassenraad in staat om een algemene uitspraak te doen over de kennis, vaardigheden en attitudes van individuele leerlingen en om eventueel een getuigschrift basisonderwijs uit te reiken. Aansluitend krijgt de klassenraad een breed beeld van het welbevinden van de leerlingen. Uit de verslagen blijkt dat de evaluatiepraktijk positieve effecten heeft op de sociaal-emotionele ontwikkeling en op het gedrag van de leerlingen.
- De school beschikt duidelijk over een **ontwikkelingsdynamiek**. Ze heeft haar evaluatiesysteem recent in vraag gesteld. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling evolueert de school naar een gelijkgerichte evaluatie- en rapporteringspraktijk. Voor de andere leergebieden hebben de besprekingen nog niet geleid tot concrete stappen op schoolniveau om de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van haar evaluatiepraktijk te optimaliseren.
- Met de invoering van het digitale programma hoopt de school om vanaf volgend schooljaar doelen functioneel te kunnen selecteren voor de verschillende leergebieden. Ze wil ook de opvolging van de evolutie van de leerlingen daaraan koppelen.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school communiceert op een **doelgerichte** wijze met interne en externe partners. Ze wil de leerlingen, de personeelsleden, de ouders en de andere partners uitgebreid informeren, en waar relevant afstemming nastreven in de begeleiding. Zo bevordert ze het zo goed als mogelijk inspelen op noden van de leerlingen. Huisbezoeken maken daar bijvoorbeeld deel van uit en werken drempelverlagend.

- Op leerling- en schoolniveau zijn de evaluatiegegevens op zich, voor de meeste leergebieden, aan verfijning toe. Dit om een heldere en evenwichtige informatiedoorstroming te kunnen realiseren.
- Om een gelijkgerichte rapportering aan de ouders te realiseren lopen enkele **ondersteunende** initiatieven. Zo is het sociaal-emotionele luik in het zorgplan uitgediept. De school levert ernstige inspanningen om op een respectvolle wijze een concreet en leesbaar rapport te schrijven en/of om dit te bespreken. Daarbij gaat er aandacht naar verschillende competenties waarover een leerling beschikt. Ook problemen, de evolutie en de algemene doelen voor een volgende periode komen daarbij aan bod.
- Enkele recente acties ondersteunen de rapportering voor Nederlands. Die beogen een gelijkgerichte, transparante en gestructureerde rapportering in de zorgplannen. De eerste initiatieven zetten al leraren aan om evaluatie- en evolutiegegevens meer systematisch te verzamelen en om bepaalde leerlijnen functioneel te gebruiken. In de zorgplannen is er terecht toenemende systematische aandacht voor de verschillende leerdomeinen en onderdelen van het leergebied Nederlands. Voor de andere leergebieden zijn er nog geen concrete aanzetten op schoolniveau.
- Er is een halfjaarlijks pedagogisch-didactisch rapport voor alle leergebieden en therapieën behalve voor leren leren en ICT. Dat rapport geeft de aangebrachte leerinhouden en de toetsresultaten weer. De mate waarin de leerling bepaalde nagestreefde doelen heeft bereikt, is soms moeilijk te achterhalen.
- Op schoolniveau zijn reflecties over een relevante en **doeltreffende** communicatie aanleiding geweest tot bijsturing van de informatiedoorstroming en rapportering rond de sociaal-emotionele ontwikkeling. De invoering van het digitale planning- en volgsysteem bevordert een toegankelijke en gelijkgerichte informatiedoorstroming.
- Het personeel en de leerlingen overleggen, reflecteren en evalueren frequent. De gesprekken leiden tot een verantwoorde schoolloopbaanbegeleiding, tot een breed beeld van het welbevinden van de leerlingen, tot tevredenheid van het personeel en tot diverse interne en externe acties.
- De zorgplannen vervangen de vroegere rapportering over de sociaal-emotionele ontwikkeling, aan de ouders. Ze geven meestal een duidelijk beeld van de mogelijkheden en moeilijkheden van de leerling, van de nagestreefde en bereikte doelen en van de aanpak en begeleiding van de leerling.
- De verfijning van de zorgplannen als rapporteringsvorm voor ouders is in volle **ontwikkeling**. Concrete plannen op schoolniveau zijn er minder om de pedagogisch-didactische rapporteringspraktijk voor de leergebieden te optimaliseren.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school kiest bewust voor een coöperatief **leiderschap** dat richting geeft aan de algemene doelen van de school. De nieuwe directeur wil dat beleid voortzetten en wil de professionalisering en het pedagogisch-didactische handelen van leraren nog sterker ondersteunen.
- Het leiderschap en de inspraak van het personeel werkt motiverend om samen de schooldoelen en een effectieve sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen te realiseren.
- De **schoolvisie**, de algemene en bepaalde specifieke doelen die de school zich stelt, vinden een neerslag in diverse school- en klasdocumenten. Ze vormen de basis tot reflectie over de schoolwerking, tot afbakening van prioritaire werkpunten en tot afstelling tussen de visie en de dagelijkse praktijk.
- Het team verdiept zich geregeld in de onderwijsaanpak, in de begeleiding en in freinettechnieken. Het is er zich van bewust dat binnen het proces van handelingsplanning de doelenfase, een efficiënte bewaking van het onderwijsaanbod en de leervorderingen in kaart brengen, prioritaire werkpunten zijn. De eerste stappen zijn daartoe gezet met de invoering van het digitale planning- en volgsysteem. Dat is echter nog niet volledig operationeel.
- De school heeft een visie op **talenbeleid**. Ze neemt ondersteunende initiatieven die de spreekdurf bij leerlingen stimuleren. Ze verzorgt talige aspecten in de communicatie met de ouders. Schoolintern spreken echter niet alle leraren verzorgd Standaardnederlands met de leerlingen.
- De school neemt diverse initiatieven om informatie op school-, klas- en leerlingniveau uit te wisselen. De diverse besprekingen zowel met interne als met externe partners leiden tot **besluiten** die het school- en klasleven en de individuele leerbegeleiding bevorderen. De sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen staat daarbij terecht centraal. Zich samen verdiepen in de andere leergebieden om de werking te optimaliseren, komt beperkter aan bod.
- De wekelijkse leerlingenraden op klas- en schoolniveau tonen aan dat leerlingen veel inspraak hebben in het klas- en schoolleven. De inspraak en medeverantwoordelijkheid van de leerlingen signaleren een overwegend positief welbevinden.
- Op een meer gestructureerde wijze **kwaliteitszorg** vormgeven, komt in deze kleinschalige school beperkt voor. Op een kritische wijze reflecteren over de werking is op schoolniveau ingeburgerd. Vooral signalen van het personeel, van leerlingen en van stagiairs, maar ook van externen, zijn aanleiding om geregeld bepaalde aspecten van de werking in vraag te stellen, uit te diepen en waar nodig bij te sturen.
- Bepaalde uit te diepen thema's worden jaarlijks vastgelegd en indien wenselijk doet de school een beroep op externen om zich te professionaliseren. Zo staan dit jaar de optimalisering van de digitale zorgplannen als rapporteringsvorm en een aantal freinettechnieken in de focus. Een duidelijke neerslag van de afspraken of de besluiten ontbreekt soms. Toch hebben de inspanningen een gunstig effect op de onderwijsprocessen.
- De doorlichting besluit met een gunstig advies niettegenstaande de school niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarde voor het leergebied Nederlands. Er is in de school immers een aanzet om het gesignaleerde probleem aan te pakken. Het algemeen beleid van de school, de gedrevenheid van het team en de interne deskundigheid houden goede garanties in dat de school het tekort prioritair zal opnemen en op een functionele wijze zal wegwerken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het verzamelen van gegevens om tot een relevant totaalbeeld van de beginsituatie te komen.
- De afstemming van de schoolorganisatie en activiteiten om de sociaal-emotionele ontwikkeling gunstig te stimuleren.
- Het onderwijs dat erin slaagt een gemotiveerd, zelfstandig en samenwerkend leren te realiseren.
- De aanwending van freinettechnieken om de (taal)ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het frequente teamoverleg dat zich richt op product- en procesgerichte aspecten van de schoolwerking.
- De ontwikkelingen om nog duidelijker met de ouders te communiceren over de evolutie en de vorderingen van hun kind.
- De initiatieven om het reflectief vermogen en het probleemoplossend denken bij leerlingen te stimuleren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De inspanningen om consequent de visieontwikkeling, de onderwijsactiviteiten en de schoolwerking op elkaar af te stemmen.
- Het leiderschap en de besluitvorming die het coöperatieve leren en werken aansturen voor personeel en leerlingen.
- De inzet en de grote betrokkenheid van het hele schoolteam om de leerlingen te begeleiden in hun ontwikkeling en in hun leren.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De inspanningsverplichting tegenover de decretale ontwikkelingsdoelen verder uitwerken en verfijnen.
- De transparantie en de verticale opbouw van doelen en leerinhouden versterken en gericht benutten doorheen het proces van handelingsplanning.
- De geselecteerde doelen uit de groepshandelingsplannen en zorgplannen tijdens lessen en activiteiten formeel vooropstellen en evalueren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De evaluatie- en rapporteringspraktijk duidelijker afstemmen op geselecteerde doelen voor kennis, vaardigheden en attitudes.
- De vorderingen van de leerlingen nauwgezet opvolgen voor de verschillende leergebieden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het opgestarte digitale volg- en planningssysteem benutten zodat de inspanningsverplichting tegenover de decretale opdracht kan gegarandeerd worden.
- Het kwaliteitszorgsysteem verbreden en de zelfevaluatie verder uitbreiden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Martine Bekaert

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: